

**Pesticide
Action
Network**
Netherlands

Anreperstraat 91
9404 LC Assen
pan.netherlands@gmail.com
www.pan-netherlands.org

Aan: Ministerie van Landbouw Natuur en Voedselkwaliteit
Minister H. Staghouwer
ministerLNV@minlnv.nl

Betreft: Wettelijke normen voor residuen van bestrijdingsmiddelen in snijbloemen en sierplanten

Datum: 10 februari 2022

Geachte Minister Staghouwer,

Wij schrijven u om onze bezorgdheid uit te spreken over residuen van in de EU verboden bestrijdingsmiddelen in snijbloemen die PAN Nederland in een onderzoek aantroef. Wij vragen u hiertegen maatregelen te nemen.

PAN Nederland heeft 12 boeketten (tulpen, rozen en gemengde boeketten) op bestrijdingsmiddelen onderzocht. De conclusie is, dat rozen en gemengde boeketten te vervuild zijn met voor de gezondheid en biodiversiteit gevaarlijke bestrijdingsmiddelen, om ze op de markt te brengen. Bij de 12 onderzocht boeketten werden in totaal 196 keer residuen van 76 verschillende werkzame stoffen en 8 metabolieten gevonden. Gemiddeld bevatten gemengde boeketten 25 verschillende residuen, bij rozen gemiddeld 17. Deze extreme vorm van vervuiling wordt bevestigd door voorgaande onderzoeken naar sierteelt producten. Het ontbreken van regelgeving wreekt zich hier. Werknemers, bloemisten en consumenten kunnen zo aan hoge dosis pesticiden worden blootgesteld.

Wettelijke maximaal toelaatbare gehalten bestrijdingsmiddelen ontbreken

Er zijn sterke aanwijzingen dat zowel voor lokale telers, personeel, omwonenden, als voor floristen negatieve effecten van de gevonden cocktails op de gezondheid en biodiversiteit zijn. In het bijzonder is de blootstelling aan bestrijdingsmiddelen die in de Europese Unie verboden zijn, een groot risico voor de lokale telers, werknemers, omwonenden en voor het milieu. In tegenstelling tot groente en fruit zijn voor snijbloemen en sierplanten geen wettelijk maximaal toelaatbare gehalten voor bestrijdingsmiddelen (MRL) vastgelegd. PAN Nederland vraagt u zich in te zetten voor een nultolerantie van verboden stoffen in snijbloemen en sierplanten.

Een derde gevonden werkzame stoffen in EU verboden

Daarbij is een derde van de gevonden werkzame stoffen wegens te grote risico's voor de gezondheid en/of milieu als gewasbeschermingsmiddel in de EU verboden. In de EU verboden middelen worden door de chemische industrie zoals Bayer, BASF of Syngenta geproduceerd en komen met een U-bocht via export en import weer bij ons terecht.

Hoge gehalten fipronil

In totaal zijn twee derde (in de EU verboden stoffen¹, candidates for substitution² en door PAN International als Highly Hazardous Pesticides³ geclassificeerd) van de 76 gevonden werkzame stoffen gevaarlijk voor de gezondheid van de bloementelers, bloemenverkopers en/of de biodiversiteit. Daarbij zijn stoffen die al sinds 20 jaar

¹ <https://ec.europa.eu/food/plant/pesticides/eu-pesticides-database/active-substances/?event=search.as>

² <https://www.legislation.gov.uk/eur/2015/408/introduction/2020-12-31/data.xht?view=snippet&wrap=true>

³ https://pan-international.org/wp-content/uploads/PAN_HHP_List.pdf

verboden zijn, zoals acefaat of thiocyclam. Meer recent verboden middelen zoals fipronil (sinds 2017 als gewasbeschermingsmiddel verboden) is in de helft van de onderzochte gemengde boeketten en in één van de 4 boeketten rozen in hoge gehalten van 0,134 tot 0,224 mg/kg gevonden. Ter vergelijking: één microgram fipronil (0,001mg) per kg kool veroorzaakt een ernstige verstoring van de voortplanting van koolwitjes (Gols 2020).⁴ PAN Nederland vraagt u om in de EU aan te dringen op een verbod op de productie en export van in de EU verboden stoffen.

Onacceptabele situaties in bloementeelt Ethiopië, Ecuador en Mexico

Er zijn aanwijzingen dat door het hoge gebruik van bestrijdingsmiddelen in de sierteelt negatieve effecten optreden. De universiteit Utrecht (Negatu, 2016)⁵ trof in het onderzoek naar het gebruik van bestrijdingsmiddelen in de bloementeelt in Ethiopië onacceptabele toestanden aan, zoals een zeer hoog gebruik van bestrijdingsmiddelen, onopgeleid en onbeschermd personeel, onverantwoordelijke omgang met afval(-water). Handal⁶ heeft gekeken naar zwangere vrouwen in de Ecuadoraanse bloemenindustrie. Hij vond een verband tussen blootstelling van moeders en een vertraagde neurologische ontwikkeling van kinderen van 3- 23 maanden oud. Castillo-Cardena (2017) toonde een verband aan tussen bloementeelt en geboortefwijkingen in een productiegebied in Mexico.⁷

Onderzoek bij bloemisten

Het onderzoek van Toumi (2017)⁸ naar de effecten van residuen van bestrijdingsmiddelen in snijbloemen op 25 bloemisten in België, verklaarden vier proefpersonen oogproblemen te hebben, één verklaarde ademhalingsproblemen en vier noemden irritaties en jeuk van de huid. Eén bloemist noemde hoofdpijn en terugkerende vermoeidheid, twee leden aan kanker, hadden huidallergieproblemen en één had schildklierproblemen.

Daarom doet PAN Nederland een beroep op u om in het Europees Parlement en bij de EFSA te pleiten voor de vastlegging van maximale residu limieten voor werkzame stoffen (bestrijdingsmiddelen) bij commerciële snijbloemen en tuinplanten.

Ook doet PAN Nederland een beroep op u om in het Europees Parlement te pleiten voor een directe stop van de export van in EU verboden bestrijdingsmiddelen naar niet-EU landen.

Graag ontvangen wij uw reactie. Wij willen graag een overleg met u over dit belangrijke onderwerp.

Hoogachtend,

M. Mantingh (voorzitter PAN Nederland)

⁴ Gols R., M. F. WallisDeVries, J.J.A van Loon. 2020. Reprotoxic effects on the systemic insecticide fipronil on the butterfly *Pieris brassicae*. <https://royalsocietypublishing.org/doi/10.1098/rspb.2019.2665>

⁵ Negatu B., H. Kromhout, Y. Mekonnen, R. Vermeuel. 2016. Use of Chemical Pesticides in Ethiopia: A Cross-Sectional Comparative Study on Knowledge, Attitude and Practice of Farmers and Farm Workers in Three Farming Systems. <https://academic.oup.com/annweh/article/60/5/551/2196140>

⁶ Handal A. J., Siobá'n D. Harlow, J. Breilh, B. Lozoff. 2008. Occupational Exposure to Pesticides During Pregnancy and Neurobehavioral Development of Infants and Toddlers, *Epidemiology* • Volume 19, Number 6, November 2008

⁷ Julieta Castillo-Cadena & Fernando Mejia-Sanchez & Jerónimo Amado López-Arriaga, Congenital malformations according to etiology in newborns from the floricultural zone of Mexico state, *Environ Sci Pollut Res* (2017) 24:7662–7667

⁸ Toumi K, L. Joly, C. Vleminckx and B. Schiffrers, 2017. Risk Assessment of Florists Exposed to Pesticide Residues through Handling of Flowers and Preparing Bouquets, *Int. J. Environ. Res. Public Health* 2017, 14, 526 https://www.researchgate.net/publication/308537981_Pesticide_Residues_on_Three_Cut_Flower_Species_and_Potential_Exposure_of_Florists_in_Belgium